OMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

KOM(93) 534 endelig udg.

Bruxelles, den 27. oktober 1993

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der er bosiddende i en anden medlemsstat end den, hvor de er statsborgere

(forelagt af Kommissionen)

Indhold

BEGRUNDELSE

I. Almindelige bemærkninger
1. Problemet
2. Den retlige situation
3. Forhistorien
4. EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2
5. Subsidiaritet og proportionalitet

II. Bemærkninger til de enkelte artikler

DIREKTIVFORSLAGETS TEKST

Betragtninger

Kapitel 1: Almindelige bestemmelser
Artikel 1: Direktivets formål
Artikel 2: Definitioner
Artikel 3: Valgret og valgbarhed
Artikel 4: Forbud mod dobbelt stemmeafgivning og opstilling
Artikel 5: Bopæl
Artikel 6: Fortabelse af valgbarhed
Artikel 7: Fortabelse af valgret
Artikel 8: Valgfrihed

Kapitel 2: Udøvelse af retten til at stemme og opstille som kandidat
Artikel 9: Udøvelse af valgretten
Artikel 10: Udøvelse af retten til at opstille
Artikel 11: Klageadgang
Artikel 12: Information
Artikel 13: Informationsudveksling

Kapitel 3: Undtagelses- og overgangsbestemmelser
Artikel 14: Undtagelser
Artikel 15: Overgangsbestemmelser
Artikel 16: Revisionsklausul

Kapitel 4: Afsluttende bestemmelser
Artikel 17: Gennemførelse i national lovgivning
Artikel 18: Adressater

BEGRUNDELSE

I. Almindelige bemærkninger

1. Problemet

For de EF-borgere, der har gjort brug af deres grundlæggende frihed til at tage ophold i et andet EF-land, er resultaterne af EF-samarbejdet blevet en konkret del af deres daglige tilværelse. I dag bor ca. 5 millioner unionsborgere i et andet EF-land end deres hjemland.
Således bor ca. 130 000 belgiere, 40 000 danskere, 290 000 tyskere, 360 000 grækere, 470 000 spaniere, 300 000 franskmænd, 630 000 irere, 1,2 millioner italienere, 11 000 luxembourgere, 240 000 nederlændinge, 840 000 portugisere og 400 000 briter i et andet EF-land end deres eget.
I Belgien bor der ca. 541 000 statsborgere fra andre EF-lande, i Danmark 27 000, i Tyskland 1,3 millioner, i Grækenland 50 000, i Spanien 240 000, i Frankrig 1,3 millioner, i Irland 62 000, i Italien 150 000, i Luxembourg 105 000, i Nederlandene 163 000, i Portugal 29 000 og i Det Forenede Kongerige ca. 880 000[1].
Men hvad angår udøvelsen af politiske rettigheder, er den ligestilling med bopælslandets egne borgere, der garanteres af fællesskabsretten, endnu ikke blevet ført ud i livet.

2. Den retlige situation

Med indførelsen af almindelige direkte valg til Europa-Parlamentet i 1976 blev der taget et meget vigtigt skridt henimod skabelsen af et Borgernes Europa baseret på fuldt demokrati, men det rejste også problemet med, hvordan man skal sikre, at alle unionsborgere - og ikke mindst de unionsborgere, der bor i et EF-land, hvor de ikke har indfødsret - kan få fuld adgang til at udøve deres stemmeret til disse valg. Akten af 20. september 1976 om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet[2] siger intet om, hvilke betingelser der kræves opfyldt for at kunne vælge og opstille til valg, men henviser i artikel 7, stk. 2, blot til de enkelte EF-landes nationale lovgivning. Den eneste bestemmelse i akten, der direkte vedrører stemmeret, er artikel 8, der blot nøjes med at forbyde dobbelt stemmeafgivning.

De forskellige medlemsstaters valgordninger med hensyn til valg til Europa-Parlamentet indeholder derfor ikke samme regler om, hvordan alle borgere skal sikres adgang til at deltage i valg til Europa-Parlamentet:

---

1) Jf. EUROSTAT, demografiske statistikker 1992.

2) EFT nr. L 278 af 8. oktober 1976. Afgørelsen af 1. februar 1973 om ændring af denne akt (EFT nr. L 33 af 9. februar 1993, s. 15) berører ikke Aktens artikel 7 og 8.

a) Valgret

Med undtagelse af Irland har samtlige medlemsstater valgt en løsning, der hovedsagelig går ud på stemmeret for landets statsborgere med bopæl i udlandet.
Nogle medlemsstater (Danmark, Nederlandene og Portugal) giver kun stemmeret til de statsborgere, der har bopæl i et andet EF-land.
I Tyskland kan alle tyske statsborgere, der har bopæl i et land, der er medlem af Europarådet, eller som har haft bopæl i et tredjeland i mindre end 10 år, stemme.
I Det Forenede Kongerige har britiske statsborgere, der har haft bopæl i udlandet i mindre end 20 år, også stemmeret.
Andre medlemsstater (Belgien, Grækenland, Spanien, Frankrig, Italien, Luxembourg) lader deres statsborgere beholde stemmeretten, selv om de har bopæl uden for EF.
I fire EF-lande (Belgien, Irland, Nederlandene, Det Forenede Kongerige) har udlændinge med statsborgerskab i andre EF-lande også på visse betingelser stemmeret. I Irland skal de pågældende opfylde samme krav med hensyn til aktiv valgret som irske statsborgere, men irske statsborgere med bopæl i et andet EF-land eller et tredjeland har ingen stemmeret.
I Nederlandene har bosiddende med statsborgerskab i et andet EF-land stemmeret, forudsat at de ikke har bevaret deres stemmeret i hjemlandet.
I Belgien er der stemmeret for statsborgere fra andre EF-lande, der har været optaget i folkeregistret i mindst tre år, og som er blevet frataget deres stemmeret i hjemlandet, fordi de har taget bopæl i Belgien.
Hertil kommer, at alle irske statsborgere og Commonwealth-borgere har stemmeret i Det Forenede Kongerige.

b) Valgbarhed

Valgbarhed er i 10 EF-lande forbeholdt landets egne statsborgere, men gælder også for de af landets statsborgere, der har bopæl i et andet EF-land eller et tredjeland. I Tyskland skal man have haft tysk statsborgerskab i mindst 1 år. I Det Forenede Kongerige kan alle britiske statsborgere, irske statsborgere og statsborgere fra andre Commonwealth-lande lade sig opstille til valg. I Italien er også statsborgere fra andre EF-lande valgbare, også selv om de ikke har bopæl i Italien.

c) Rettighedsfortabelse

Medlemsstaternes nationale regler om fortabelse af valgret og valgbarhed er meget forskelligartede og afspejler forskellige juridiske traditioner.

aa) Fortabelse af valgret

En vælger kan få frataget sin valgret ved individuel afgørelse af forskellige årsager:

I 10 EF-lande kan valgretten fortabes efter en straffedom. Undtagelser herfra er Danmark og Irland. I Irland skal enhver, der er lovligt indsat i en straffeanstalt dog være optaget på valglisten på det sted, hvor vedkommende ville have haft bopæl, hvis han ikke var i fængsel. De indsatte bevarer deres valgret, men kan kun udøve den, hvis de er på fri fod på valgdagen. I Danmark findes der ikke længere bestemmelser om, at en vælger kan fortabe sin valgret efter en straffedom.

Blandt andre fortabelsesgrunde kan nævnes "moralsk uværdighed" i Italien og dom for "corrupt or illegal practice" i Det Forenede Kongerige.

I 10 EF-lande er umyndiggjorte personer (personer under værgemål eller lavværgemål) og personer, der rent faktisk lider af en sindssygdom, frataget valgretten. Kun Italien er en undtagelse fra denne regel. I Det Forenede Kongerige kan denne rettighedsfortabelse følge af, at institutionsanbragte sindssyge betragtes som værende uden "ordinary residence". I Irland er situationen for institutionsanbragte sindssyge stort set den samme for fængselsindsatte. I Danmark er det derimod kun de personer, der i henhold til loven er blevt umyndiggjort, der ikke har stemmeret.

Der er også forskelle mellem de forskellige medlemsstater med hensyn til de afgørelser, der træffes om fratagelse af valgret:

Efter en straffedom kan der være tale om enten automatisk fratagelse af valgretten i henhold til loven eller frakendelse af valgretten ved en særskilt retsafgørelse. I Belgien, Frankrig, Italien, Luxembourg, Portugal og Det Forenede Kongerige medfører dom for visse strafbare handlinger automatisk fortabelse af valgretten. I Det Forenede Kongerige følger valgretsfortabelse automatisk af en fængselsdom. Derimod kræves der i Tyskland og i visse tilfælde også i Spanien, Luxembourg, Nederlandene og Portugal en særskilt retsafgørelse. I Irland er rettighedsfortabelsen en konkret følge af, at den pågældende er indsat i en straffeanstalt og derfor ikke har "ordinary residence". Reglerne herom i de forskellige medlemsstater kan desuden klassificeres efter, af hvilke årsager valgretten fortabes. I nogle medlemsstater (Belgien, Frankrig, Luxembourg, Nederlandene og Det Forenede Kongerige) er rettighedsfortabelsen i princippet knyttet til straffe fra og med bestemte straframmer eller straffe for bestemte lovovertrædelser (alvorlige forbrydelser). I andre medlemsstater (Tyskland, Grækenland, Portugal) kan der i princippet kun ske valgretsfortabelse efter bestemte lovovertrædelser, der er opregnet i loven. I Frankrig og Nederlandene henvises der i loven undtagelsesvis til bestemte paragraffer i straffeloven, hvis overtrædelse kan føre til fratagelse af valgretten. I Spanien er det alene domstolene, der kan frakende en person valgretten, og dommerne har diskretionære beføjelser hertil. Sådanne beføjelser har franske, luxembourgske, nederlandske og portugisiske dommere også i visse tilfælde.

I princippet fortaber umyndiggjorte personer (personer under værgemål eller lavværgemål) og institutionsanbragte sindssyge automatisk valgretten. I Det Forenede Kongerige anses sindssyge anbragt på sindssygehospital for at være uden bopæl. I Danmark medfører anbringelse på psykiatrisk institution ikke tab af valgret. I Spanien og Portugal skal valgretten frakendes særskilt af en domstol. I Italien har umyndiggjorte personer valgret, efter at de tidligere bestemmelser herom i den italienske forfatning er blevet ophævet. I Det Forenede Kongerige har sindssyge valgret i, hvad der betegnes som deres "lucida intervalla".

I samtlige medlemsstater er det domstolene, der afsiger straffedomme. Afgørelser om umyndiggørelse eller institutionsanbringelse træffes imidlertid undertiden af administrative myndigheder.

Med hensyn til udenlandske afgørelser ser det ud til, at straffedomme afsagt af en udenlandsk domstol i princippet ikke fører til fortabelse af valgretten i hjemlandet. Det Forenede Kongerige udgør imidlertid en undtagelse, eftersom det afgørende ifølge britisk ret er, om den pågældende person rent faktisk afsoner eller burde afsone en frihedsberøvende straf, og ikke om dommen er afsagt af en indenlandsk eller en udenlandsk dommer.

I det omfang, hvor udenlandske domme i civilretlige anliggender kan tvangsfuldbyrdes, kan disse domme ifølge international privatret føre til valgretsfortabelse i Tyskland og Grækenland samt, i visse tilfælde, i Belgien og Frankrig. I Nederlandene kan en vælger kun frakendes stemmeretten af en nederlandsk domstol.

bb) Fortabelse af valgbarhed

Der må generelt skelnes mellem tre typer regler på området:

I Belgien, Italien og Nederlandene gælder de samme fortabelsesgrunde for valgbarhed som for valgretten.
I andre medlemsstater (Danmark, Tyskland, Frankrig og Luxembourg) gælder samme regler som for valgret, men derudover fortabes valgbarheden også i visse andre tilfælde.
I andre medlemsstater igen (Grækenland, Spanien, Irland, Portugal, Det Forenede Kongerige) defineres fortabelsesgrundene uafhængigt af de regler, der gælder for valgretsfortabelse. I Irland fortaber personer, der har modtaget en straffedom, kun deres valgbarhed i det tidsrum, hvor de afsoner en frihedsstraf på over 6 måneder, der er idømt af en irsk domstol.

Med hensyn til selve fortabelsesgrundene må der skelnes mellem to systemer:

I Belgien, Tyskland, Grækenland, Spanien, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene og Det Forenede Kongerige kan domme for bestemte lovovertrædelser medføre fortabelse af valgbarhed.
Ifølge lovgivningen i Tyskland, Irland, Italien og Det Forenede Kongerige er personer, der er gået konkurs, eller som af andre grunde anses at være uværdige til at blive valgt, ikke valgbare. I Danmark er en person ikke valgbar, hvis han er blevet dømt for handlinger, som i almindeligt omdømme gør ham uværdig til at have sæde i Europa-Parlamentet (eller Folketinget). Det er Folketinget, der efter afstemningen erklærer ham ikke-valgbar. Ikke-valgbarhed kan aldrig gøres gældende for at forhindre nogen i at opstille ved valg.

d) **Udøvelse af valgret og valgbarhed**

I samtlige EF-lande skal borgerne forud for valget opfylde visse formelle betingelser for at kunne udøve deres valgret og valgbarhed ved et givet valg i en bestemt kommune eller valgkreds.

aa) Udøvelse af valgretten

For at kunne stemme skal vælgerne normalt være optaget på valglisten i deres valgkreds eller -kommune. Med hensyn til reglerne for optagelse på denne valgliste kan der i princippet skelnes mellem fire forskellige ordninger: I Frankrig og Grækenland sker optagelse efter egen anmodning, i Italien og Spanien sker optagelse kun på myndighederens initiativ. I de øvrige medlemsstater, med undtagelse af Portugal, optages vælgerne normalt automatisk på valglisten, men visse personkategorier optages dog undtagelsesvis efter egen anmodning. I Portugal, hvor optagelse normalt sker efter vælgerens anmodning, skal myndighederne automatisk optage alle vælgere, de har kendskab til, på valglisten.

I nogle af de lande, hvor optagelse på valgliste foregår automatisk (Belgien, Danmark, Tyskland, Grækenland, Spanien, Italien, Luxembourg, Nederlandene), opstilles valglisten normalt på basis af oplysninger fra et andet offentligt register, især folkeregisteret eller civilstandsregisteret. I Det Forenede Kongerige og Irland optages vælgerne derimod automatisk på basis af oplysninger indhentet af den såkaldte "registration officer", der foretager rundspørger hos familieoverhovederne. Det er klart, at i de medlemsstater, hvor optagelse sker efter vælgerens anmodning, skal vælgerne sammen med anmodningen give myndighederne alle oplysninger og al fornøden dokumentation.

I nogle medlemsstater (Danmark, Grækenland, Spanien, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Portugal, Det Forenede Kongerige) ajourføres listerne med jævne mellemrum. I de fleste lande sker det en gang om året, i Italien to gange om året. I Belgien, Tyskland, og Nederlandene opstilles der nye valglister før hvert valg.

I de fleste EF-lande skal valglisten bekendtgøres, før den er endeligt opstillet. Belgien og Nederlandene udgør dog en undtagelse fra denne regel, for i disse lande har vælgerne krav på at få oplyst, om de er optaget på valgliste eller ej.

En vælger, der er blevet nægtet optagelse på valgliste, kan i samtlige medlemsstater anlægge sag for domstolen. I nogle lande (Belgien, Danmark, Tyskland, Spanien, Italien, Irland, Luxembourg, Nederlandene, Portugal, Det Forenede Kongerige) skal vælgerne dog klage til den administrative myndighed, før de går til en domstol.

bb) Udøvelse af valgbarheden

Enhver, der ønsker at opstille som kandidat, skal normalt give myndighederne en række dokumenterede oplysninger om sig selv.

3. Forhistorien

I Europa-Parlamentets udkast til konvention om almindelige direkte valg[3] fra 1960 blev det foreslået, at medlemsstaterne skulle give de af deres statsborgere, der har bopæl i et andet EF-land, stemmeret. Men hvis bopælslandet også gav dem adgang til at stemme, skulle det være udelukket at afgive mere end én stemme.

Da dette udkast ikke blev modtaget særlig positivt i Rådet, fremlagde Europa-Parlamentet i 1975 et nyt udkast, hvori der dog stadigvæk ikke blev sagt noget om stemmeret og valgbarhed for de EF-borgere, der har bopæl i et andet EF-land end deres hjemland. Det var dette udkast, Rådet i vid udstrækning lagde til grund ved udarbejdelsen af akten af 20 september 1976 om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet.

I 1977 havde Europa-Parlamentet i sin beslutning om valgret ved de direkte valg[4] henstillet til, at medlemsstaterne sørgede for, at de af deres statsborgere, der havde bopæl i et andet EF-land, kunne udøve deres stemmeret ved det direkte valg til Europa-Parlamentet, således at de kunne stemme i det land, hvor de befandt sig på valgdagen ("vote in loco"). Det arbejde, Rådet satte i gang i foråret 1977, mundede i februar 1978 ud i en rapport om "vote in loco", og navnlig om den praktiske gennemførelse heraf.

I 1982 foreslog Europa-Parlamentet i sit forslag til akt om indførelse af visse forskrifter vedrørende en ensartet valgmåde for valg til Europa-Parlamentet[5], at medlemsstaterne gav stemmeret til alle deres statsborgere, uanset hvilket EF-land de har bopæl i, og traf de nødvendige foranstaltninger for at lette udøvelsen af stemmeretten i hjemlandet. Parlamentet foreslog desuden, at medlemsstaterne indførte valgbarhed for alle deres statsborgere uanset deres bopæl, og for alle statsborgere fra andre medlemsstater, der havde haft bopæl i landet i mindst 5 år. Efter indgående drøftelser af dette forslag i Rådet blev behandlingen af det imidlertid stillet i bero i 1983.

Den 16. september 1988 vedtog Europa-Parlamentet en erklæring[6], hvori det udtalte, at Fællesskaberne allerede ved valgene i juni 1989 burde vedtage og anvende det princip, at enhver EF-borger skulle have ret til at opstille som kandidat til Europa-Parlamentet i enhver medlemsstat.

I 1990 foreslog Spanien i forbindelse med regeringskonferencen om den politiske union, at man i den fremtidige traktat også indføjede bestemmelser om et EF-borgerskab, herunder også om stemmeret og valgbarhed til Europa-Parlamentet i bopælslandet.

---

3) EFT nr. 834 af 2. juni 1960, artikel 11.
4) EFT nr. C 163 af 11. juni 1977, s. 39.
5) EFT nr. C 87 af 5. april 1982, s. 61.
6) EFT nr. C 262 af 10. oktober 1988, s. 222.

På den konference for EF-landenes parlamenter, der fandt sted i Rom den 27.-30. november 1990, blev der ligeledes i sluterklæringen anmodet om, at man på regeringskonferencen overvejede mulighederne for at give EF-borgere stemmeret og valgbarhed til Europa-Parlamentet i bopælslandet.

På Det Europæiske Råds møde i Rom den 14.-15. december 1990 blev det spanske initiativ positivt modtaget, og regeringskonferencen blev opfordret til bl.a. at drøfte mulighederne for at få indføjet visse borgerlige rettigheder, bl.a. retten til at deltage i valgene til Europa-Parlamentet, i traktaten.

I 1991 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning om unionsborgerskab[7] og om retningslinjer vedrørende forslag til ensartet valgmåde[8], hvori det bekræftede sin hidtidige holdning.

Unionstraktaten, som indførte unionsborgerskabet, garanterer i artikel 8 B, stk. 2, alle unionsborgere, som er bosat i et andet EF-land end deres hjemland ret til at deltage i valg til Europa-Parlamentet i bopælslandet. Fristen i artikel 8 B, stk. 2, blev fastlagt på regeringskonferencen ud fra den antagelse, at traktaten skulle træde i kraft i begyndelsen af 1993. Den politiske baggrund for at sætte fristen til den 31. december 1993 var ønsket om, at de nærmere bestemmelser, Rådet skulle vedtage, skulle gælde allerede ved det fjerde direkte valg til Europa-Parlamentet i 1994. Meningen var, at unionsborgerne skulle kunne udnytte disse rettigheder for første gang ved det næste valg, som et konkret resultat af den europæiske union.

Endnu inden unionstraktatens ikrafttrædelse vedtog Kommissionen efter opfordring fra Rådet og Parlamentet på sit møde den 23. juni 1993 et udkast til direktivforslag om de nærmere regler for udøvelse af valgret og valgbarhed i bopælslandet (SEK(93) 1021 endelig udg.). I overensstemmelse med den beslutning, Kommissionen traf på dette møde, blev dette arbejdsdokument sendt til Rådet og Europa-Parlamentet, som i tiden fra juli til oktober 1993 har arbejdet videre med det på uformelt plan for i henhold til traktatens artikel 8 B, stk. 2, at sikre, at alle unionsborgere ved valget til Europa-Parlamentet i juni 1994 vil kunne udnytte deres valgret og valgbarhed i deres bopælsland. Nærværende direktivforslag fremsættes under hensyn til resultaterne af det forberedende arbejde, der har fundet sted i Rådet og Europa-Parlamentet.

---

7) Beslutning af 14. juni 1991, EFT nr. C 183 af 15. juli 1991, s. 473; beslutning af 21. november 1991, EFT nr. C 326 af 16. december 1991, s. 205.

8) Beslutning af 10. oktober 1991, EFT nr. C 280 af 28. oktober 1991, s. 141.

4. EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2

Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, som ændret ved afsnit II i traktaten om Den Europæiske Union, indeholder i artikel 8 B, stk. 2, en bestemmelse, der sikrer unionsborgere stemmeret og valgbarhed i deres bopælsland på samme betingelser som det pågældende lands egne statsborgere, og om, at Rådet efter høring af Europa-Parlamentet inden 31.12.1993 skal fastsætte de nærmere betingelser for udøvelsen af disse rettigheder.

a) Formålet med EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, er at sikre alle unionsborgere fuld adgang til at udnytte deres stemmeret og valgbarhed til Europa-Parlamentet, at befæste Europa-Parlamentets demokratiske legitimation og derigennem mindske det demokratiske underskud, som EF så ofte er blevet beskyldt for at have. Disse rettigheder skal desuden give unionsborgerne mulighed for i fællesskab at tilkendegive deres tilhørsforhold til Det Europæiske Fællesskab, samtidig med at de bevarer deres respektive nationale identitet.
Derfor bør det sikres, at unionsborgerne får den størst mulige frihed til at stemme og opstille ved valg til Europa-Parlamentet, og at udøvelsen af disse rettigheder kun underkastes de betingelser, der er absolut nødvendige.

b) Eftersom bestemmelserne i artikel 8 B, stk. 2, garanterer alle unionsborgere stemmeret og valgbarhed til Europa-Parlamentet i deres bopælsland - uden dermed at træde i stedet for stemmeret og valgbarhed i unionsborgerens hjemland - er det vigtigt at sikre unionsborgernes ret til frit at vælge, i hvilket EF-land de ønsker at stemme eller opstille som kandidat. Samtidig er det dog også vigtigt at sikre, at denne frihed ikke misbruges ved dobbelt stemmeafgivning eller opstilling.

c) Formålet med EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, - der ikke foregriber den ensartede valgmåde, der omtales i EF-traktatens artikel 138, stk. 3, og som tilgodeser forskelligartetheden af medlemsstaternes valgordninger - er ikke at gennemføre en global og ensartet harmonisering af de nationale lovgivninger på området, men derimod udelukkende på dette specifikke punkt at få afskaffet det nationalitetskrav, som i de fleste medlemsstater lægger hindringer i vejen for, at unionsborgere kan udnytte deres stemmeret og valgbarhed til Europa-Parlamentet, når de har bopæl, men ikke indfødsret i et EF-land. Det skal ske ved, at disse borgere efter princippet om ligestilling og ikke-forskelsbehandling underlægges samme betingelser som landets egne statsborgere.

Nødvendigheden af at overholde dette princip om ligestilling mellem nationale og ikke-nationale borgere fører til den konklusion, at der ikke må gribes mere ind i medlemsstaternes valglovgivninger end højst nødvendigt. Hertil er direktivet den bedst egnede retsakt, og det tilgodeser desuden bedre de nationale parlamenters rolle.

d) Dette direktiv, der er baseret på EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, kan udelukkende tage sigte på - i det omfang hvor andet ikke gælder i henhold til EF-traktatens artikel 138, stk. 3, og gennemførelsesbestemmelserne hertil - at fastsætte de nærmere regler for, hvordan unionsborgerne kan udøve deres ret til at stemme og opstille som kandidater ved valg til Europa-Parlamentet, når de ikke bor i det land, hvor de er statsborgere. Direktivet beskæftiger sig derfor ikke med spørgsmål i forbindelse med

fastlæggelse af den ensartede valgprocedure, der er omhandlet i EF-traktatens artikel 138, stk. 3[9]. I den sammenhæng erindres der om, at der er store procedureforskelle - i artikel 8 B, stk. 2, kræves der enstemmig afgørelse i Rådet efter forslag fra Kommissionen, medens der i artikel 138, stk. 3, er tale om initiativ fra Europa-Parlamentet, enstemmig afgørelse i Rådet og vedtagelse i medlemsstaterne efter deres respektive forfatningsregler.

5. Subsidiaritet og proportionalitet

Det foreliggende direktivforslag, der henhører under EF's enekompetence, fremsættes ud fra Kommissionens ønske om hurtigst muligt at kunne opfylde de forpligtelser, der påhviler den i henhold artikel 8 B, stk. 2, andet afsnit. Under hensyn til subsidiaritets- og proportionalitetsprincipperne foreslår Kommissionen, at de nærmere bestemmelser, der skal fastlægges i henhold til artikel 8 B, stk. 2, andet afsnit, vedtages i form af et direktiv, hvis indhold begrænses til, hvad der er strengt nødvendigt for at virkeliggøre målet i EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2.

II. Bemærkninger til de enkelte artikler

Artikel 1: Direktivets formål

I artikel 1 defineres direktivets anvendelsesområde i overensstemmelse med målet i EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2:

1. I stk. 1 præciseres det, at direktivet kun omhandler de unionsborgere, der har bopæl i et andet EF-land end det, hvori de er statsborgere, og kun drejer sig om deres ret til at deltage i valget af dette lands repræsentanter i Europa-Parlamentet. Det tager således ikke sigte på nogen global harmonisering af medlemsstaternes valgordninger. Heraf følger, at direktivet ikke berører hverken de enkelte medlemsstaters regler om valgret og valgbarhed for landets egne statsborgere i landet - f.eks. franskmænds valgret og valgbarhed i Frankrig eller britiske statsborgeres valgret og valgbarhed i Det Forenede Kongerige - eller for unionsborgere, der ikke bor i den medlemsstat, hvor de stemmer eller opstiller - f.eks. en franskmand, der bor i Frankrig og opstiller som kandidat i Italien. Det berører heller ikke valgret og valgbarhed for ikke-unionsborgere, f.eks. statsborgere fra uafhængige Commonwealth-lande, der er bosiddende i Det Forenede Kongerige.

---

9) Begrebet valgprocedure dækker især over spørgsmål som afstemningsmåde, forberedelse af valg, specielt med hensyn til opstilling af kandidatlister, afstemning, fastsættelse af valgdag og stemmeopgørelse. Valgret og valgbarhed drejer sig derimod udelukkende om, hvilke betingelser, der skal være opfyldt for at kunne stemme og opstille ved valg - bl.a. indfødsret, alderskrav, rettighedsfortabelser samt nærmere regler for, hvordan denne ret kan udøves under et givet valg (f.eks. optagelse på valgliste i en bestemt valgkreds).

2. I stk. 2 præciseres det, at direktivet ikke berører de enkelte medlemsstaters bestemmelser om, hvordan landets egne statsborgere kan udøve deres valgret og valgbarhed ved valg af landets repræsentanter i Europa-Parlamentet, heller ikke selv om de er bosiddende uden for landets valgområde.

Eftersom EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, garanterer alle unionsborgere stemmeret og valgbarhed i bopælslandet ved valg til Europa-Parlamentet, dog således, at disse rettigheder ikke træder i stedet for stemmeretten og valgbarheden i hjemlandet, har bestemmelserne i stk. 2 også til formål at sikre unionsborgerne ret til frit at vælge, i hvilket EF-land de ønsker at deltage i valgene til Europa-Parlamentet, forudsat at de fortsat har denne ret i deres hjemland.

Artikel 2: Definitioner

1. Af hensyn til sammenhængen med akten af 20. december 1976 om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet definerer artikel 1, nr. 1, begrebet "valg til Europa-Parlamentet", således som det anvendes i EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, og henviser til ovennævnte akts artikel 1.

2. Af hensyn til sammenhængen med akten af 20. september 1976 og dens territoriale anvendelsesområde, således som det følger af aktens artikel 2 og artikel 15, stk. 2, samt bilagene, må valgområdet defineres under henvisning til denne akt og til de bestemmelser, medlemsstaterne har vedtaget i henhold hertil. Spørgsmålet om, hvorvidt en bestemt del af en medlemsstats nationale territorium eller et oversøisk land eller territorium knyttet til en medlemsstat indgår i valgområdet eller ej, må derfor alene afgøres ud fra akten af 20. september 1976 og de bestemmelser, de enkelte medlemsstater har vedtaget i henhold til denne.

3. Definitionen af "bopælslandet" i artikel 2, nr. 3, bygger på EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2. Derimod er begrebet hjemland i nr. 4 defineret på basis af nationalitetskriteriet.

4. Nr. 5 og 6 definerer i alt væsentligt begreberne "EF-vælger" og "EF-valgbar" ved at henvise til direktivets artikel 3.

5. Definitionen af "valgliste" i nr. 7 har på ingen måde til formål at ændre noget ved de forskellige former for officielle vælgerregistre, som for øjeblikket findes i medlemsstaterne, formålet er udelukkende at sikre, at de alle dækkes af direktivets bestemmelser, uanset hvordan de føres (om optagelse sker automatisk eller efter personlig anmodning, om listerne er stående eller ej, om de ajourføres med bestemte mellemrum eller opstilles forud for hvert valg). Definitionen dækker også den særlige situation, der gør sig gældende i nogle medlemsstater, hvor der ikke opstilles nogen særskilt valgliste, men hvor en vælgers valgret fremgår af folkeregistret. I øvrigt udelukker bestemmelsen i artikel 2, nr. 7 ikke, at valglisten opdeles i forskellige vælgerkategorier.

6. Eftersom den dato, på hvilken vælgerne og de valgbare skal opfylde de krav, der stilles for stemmeret og valgbarhed, ikke er den samme i alle medlemsstater, har man i artikel 2, nr. 8, afstået fra enhver form for harmonisering, men i stedet indført begrebet "skæringsdato", som defineres under henvisning til bopællandets lovgivning. Da formålet ikke er at tilnærme medlemsstaternes valgordninger indbyrdes, dækker definitionen også de tilfælde, hvor en medlemsstat fastsætter flere skæringsdatoer.

7. Med hensyn til definitionen af begrebet "formel erklæring" i artikel 2, nr. 9, er der ikke gjort noget forsøg på at tilnærme medlemsstaternes ordninger, men formålet har været at dække alle de forskellige former for erklæringer, der for øjeblikket findes i medlemsstaterne. Der kan f.eks. efter britisk ret være tale om den såkaldte "statutory declaration" eller efter tysk ret "eidesstattliche Versicherung". Ifølge definitionen skal erklæringen for det første afgives til den i direktivets artikel 9 og 10 omhandlede kompetente myndighed. For det andet skal den være afgivet under strafansvar i overensstemmelse med bopælslandets lovgivning. Ved direktivets gennemførelse i national lovgivning skal medlemsstaterne præcisere, under hvilken form erklæringen skal afgives.

Artikel 3: Valgret og valgbarhed

Inden for rammerne af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, første afsnit, fastsætter artikel 3, hvilke betingelser der skal være opfyldt for at have valgret og være valgbar i bopælslandet. Den dag, hvor betingelserne for at have valgret skal være opfyldt, kan alt efter lovgivningen i bopælslandet være enten valgdagen eller en anden skæringsdato. Afhængigt af den enkelte medlemsstats lovgivning kan der naturligvis gælde samme skæringsdato for valgret og valgbarhed.

1. Eftersom EF-traktatens artikel 8, stk. 1, andet afsnit, definerer begrebet "unionsborgerskab", og erklæringen om statsborgerskab i en medlemsstat i bilaget til traktaten om Den Europæiske Union uddyber denne definition nærmere, kan man i artikel 3, litra a), nøjes med blot at henvise til EF-traktatens artikel 8, stk. 1, andet afsnit. I artikel 3 tages der dog hensyn til, at reglerne om erhvervelse og bevarelse af indfødsret i et EF-land ikke henhører under EF-traktaten, men derimod under det pågældende lands nationale lovgivning.

Heraf følger bl.a., at spørgsmålet om, hvilken nationalitet personer fra de oversøiske lande og territorier, der er omhandlet i traktatens artikel 227, stk. 3, har, udelukkende må afgøres ud fra lovgivningen i den medlemsstat, det pågældende oversøiske land eller territorium har særlig tilknytning til. Det indebærer, at personer med oprindelse i disse lande og territorier, der i henhold til en medlemsstats lovgivning har statsborgerskab i denne medlemsstat, men er bosiddende i en anden medlemsstat, har valgret og er valgbare til Europa-Parlamentet i denne anden medlemsstat. Det er således op til hver enkelt medlemsstat at angive, hvilke personer der skal betragtes som værende dens statsborgere, i det omfang det er nødvendigt for anvendelsen af dette direktiv.

Derimod berører direktivet hverken de personer med oprindelse i et oversøisk land eller territorium, der ikke har statsborgerskab i en medlemsstat, eller de personer, som har statsborgerskab i en medlemsstat, men også er bosiddende der - for det omhandler udelukkende unionsborgeres valgret og valgbarhed i en anden medlemsstat end den, hvori de er statsborgere.

2. Inden for rammerne af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, første afsnit, knæsætter artikel 3, litra b), princippet om ligestilling mellem en medlemsstats egne vælgere og EF-vælgere, samtidig med at der gribes mindst muligt ind i medlemsstaternes valgordninger. De andre betingelser, der kan stilles i henhold til disse ordninger, drejer sig bl.a. om valgalder og bopæl.

Det andet nøgleelement i den garanti, der er indeholdt i EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, - ud over unionsborgerskabet - drejer sig om bopæl i afstemnings- eller opstillingslandet. Dette kriterium knytter forbindelsen til retten til at færdes frit og tage ophold i andre EF-lande, der er fastsat i EF-traktatens artikel 8 A. I modsætning til statsborgerskabsbegrebet uddybes dette bopælskriterium ikke nærmere i selve traktaten, men der er heller ikke noget behov for at fastlægge nogen ensartet definition i direktivet. Man har derfor i artikel 3 og 5 undladt at fastsætte en sådan definition, hvilket gør det lettere at tilgodese princippet om ligestilling mellem nationale vælgere og EF-vælgere. Samtidig undgår man også at gribe ind i medlemsstaternes valgordninger.

Valgalderen er for øjeblikket 18 år i samtlige medlemsstater, med hensyn til valgbarhed svinger alderskravet mellem 18 og 25 år.

Bestemmelserne i artikel 3 berører derimod ikke de administrative betingelser, der i de enkelte medlemsstater stilles, for at en vælger kan udøve sin stemmeret i en bestemt kommune eller valgkreds ved et bestemt valg, eller for at en valgbar kan opstille enten på en bestemt valgliste eller i en bestemt valgkreds ved et bestemt valg. Sådanne betingelser har til formål at sikre en korrekt forberedelse og afvikling af valget og vedrører bl.a. krav om bopæl i afstemningskommunen eller -kredsen eller til varigheden heraf. Det samme gælder de administrative betingelser, valgkandidater skal opfylde. Der er bl.a. tale om selve opstillingen, om krav til dokumentation og om frister for anmeldelse. Det er klart, at enhver EF-vælger eller EF-valgbar, der ønsker at deltage i valg til Europa-Parlamentet i sit bopælsland, skal overholde de nationale bestemmelser, der gælder for bopælslandets egne statsborgere.

3. Under hensyn til mulighederne for fortabelse af valgret og valgbarhed fastsættes det i artikel 3, at unionsborgere, der er bosiddende i et andet EF-land end det land, hvor de er statsborgere, kun kan stemme og opstille i bopælslandet under forudsætning af, at de ikke er blevet frataget valgret eller valgbarhed i deres hjemland, og der henvises til den grundlæggende bestemmelse i artikel 6 og 7.

4. I nogle medlemsstater bliver naturaliserede statsborgere først valgbare, når der er forløbet et vist tidsrum efter deres erhvervelse af indfødsret, f.eks. efter et år. I overensstemmelse med ligestillingsprincippet må unionsborgere, som har fået indfødsret i deres hjemland via naturalisering, og som nu bor i en anden medlemsstat (f.eks. en franskmand af marokkansk oprindelse, der bor i Tyskland) derfor også opfylde denne betingelse. Disse unionsborgere skal derfor antages at opfylde betingelsen i bopælslandet, når de har haft indfødsret i deres hjemland i samme tidsrum.

Artikel 4: Forbud mod dobbelt stemmeafgivning og opstilling

1. Eftersom der er tale om at vælge medlemmer til én fælles EF-institution, fastsættes det i artikel 4, stk. 1, at den ret til frit at vælge, i hvilken medlemsstat man ønsker at stemme, som er fastsat i artikel 1, stk. 2, og artikel 8, ikke må misbruges til at stemme to gange. Artikel 4, stk. 1, nedlægger således et forbud mod dobbelt stemmeafgivning, i overensstemmelse med artikel 8 i akten af 20. september 1976. De nærmere bestemmelser til håndhævelse af dette forbud findes i artikel 8 og 13.

2. Da der er tale om at vælge repræsentanter til én fælles institution, må det også undgås, at en EF-valgbar opstiller som kandidat i flere EF-lande samtidig. Risikoen for dobbeltopstilling må tages alvorligt, netop fordi EF-valgbare normalt ikke på grund af deres bopæl uden for hjemlandet er blevet frataget deres valgbarhed i dette land, og fordi nogle medlemsstater også anerkender ikke-bosiddende unionsborgeres valgbarhed. For ikke at gribe mere ind i medlemsstaternes valgordninger end højst nødvendigt, berører artikel 4, stk. 2, ikke de nationale regler om dobbeltopstilling i hver medlemsstat. Desuden er det klart, at bestemmelserne i artikel 4, stk. 2, alene har til formål at forhindre, at en valgbar opstiller som kandidat i flere lande ved samme valg. Disse bestemmelser er derfor ikke til hinder for, at en EF-valgbar opstiller i sit bopælsland ved ét valg og i sit hjemland ved efterfølgende valg.

Artikel 5: Bopæl

Bopælskriteriet i artikel 5 svarer til kriteriet i artikel 3, litra b), med hensyn til valgret og valgbarhed. Man har også her undladt at fastlægge nogen ensartet definition, idet der blot indirekte henvises til bopælsbegrebet, således som det anvendes i bopælslandets valglovgivning. Der er fortsat ret store forskelle mellem medlemsstaternes valgordninger på dette område, idet der i nogle lande stilles krav om, at man skal have fast bopæl på valgområdet, medens det i andre kræves, at man har sædvanligt ophold her eller er optaget i folkeregistret.

Såfremt en medlemsstats lovgivning kræver, at der også skal føres bevis for, at man har haft bopæl på valgområdet i et vist tidsrum, har bestemmelserne i artikel 5 til formål at forhindre enhver diskrimination af EF-vælgere og -valgbare, som kunne opstå, fordi de i modsætning til landets egne statsborgere kan have vanskeligt ved at opfylde denne betingelse i praksis. I artikel 5 fastsættes derfor, at bopæl i andre medlemsstater, f.eks. i hjemlandet, sidestilles med bopæl i opstillings- eller afstemningslandet.

Eftersom artikel 5 kun omhandler de betingelser, der kræves opfyldt for at have valgret og være valgbar i bopælslandet, berører bestemmelsen i stk. 1 på ingen måde de særlige betingelser, der i de enkelte lande stilles for udøvelsen af disse rettigheder i en bestemt kommune eller valgkreds ved et givet valg, og som normalt omfatter krav om, at man skal have haft bopæl i den pågældende kommune eller valgkreds i et bestemt tidsrum.

Artikel 6: Fortabelse af valgbarhed

1. Artikel 6 drejer sig kun om de tilfælde, hvor en unionsborger i henhold til en straffe- eller civilretlig afgørelse har fået frataget sin valgbarhed. Reglerne om uforenelighed, der for øjeblikket er baseret på artikel 5 og 6 i akten af 29. september 1976, omhandler udelukkende de tilfælde, hvor et europaparlamentsmandat ikke kan forenes med andre hverv. Disse regler henhører under den ensartede valgmåde, der er omhandlet i EF-traktatens artikel 138, stk. 3, og berøres ikke af bestemmelserne i dette direktiv.

2. Eftersom en person kan blive frataget retten til at opstille til valg ved en civil- eller strafferetlig afgørelse truffet af en domstol eller administrativ myndighed i såvel bopælslandet som hjemlandet, og eftersom sådanne afgørelser i mangel af internationale overenskomster herom normalt ikke kan tvangsfuldbyrdes i bopælslandet, opstiller artikel 6 også et princip om kumulation mellem bopælslandets og hjemlandets regler om valgbarhedsfortabelse. Dette kumulationsprincip er ikke i strid med EF-princippet om ikke-forskelsbehandling, for da det drejer sig om at forebygge den risiko for fordrejninger, den manglende harmonisering af de gældende regler om rettighedsfortabelse i medlemsstaterne kan give anledning til, må det anses at indgå som en af de "nærmere bestemmelser", Rådet skal vedtage i henhold til EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2.

Begrundelsen for selve princippet om kumulation er, at det er vigtigt at undgå, at en person, der er blevet frataget sin ret til at opstille ved valg i sit hjemland, som oftest ved en domstolsafgørelse, kan generhverve denne ret blot ved at tage ophold i et andet EF-land. Muligheden for, at en unionsborger, der har fortabt sin valgbarhed i sit hjemland, opstiller som kandidat og fører valgkampagne i sit bopælsland, har ikke alene betydning for bopælslandet, men også for hjemlandet. Af hensyn til Europa-Parlamentets omdømme er det vigtigt at sikre, at en unionsborger, som er blevet frataget sin valgbarhed, ikke får mulighed for at få sæde i Europa-Parlamentet og heller ikke for at føre valgkampagne ved valgene. Det er klart, at risikoen for, at der går skår i Europa-Parlamentets omdømme er større og mere synlig, når der er tale om valgbarheden, end når det blot er valgretten. Reglerne i artikel 6, stk. 1, pålægger derfor bopælslandet pligt til at tage hensyn til en fortabelse af valgbarhed i hjemlandet.

Ganske vist er de nationale bestemmelser om valgbarhedsfortabelse fortsat meget uensartede, men princippet om kumulation er baseret på, at alle EF-landenes regler herom hver på deres måde bygger på almindelige retsstatslige og demokratiske principper, og at der derfor ikke er noget til hinder for, at der i bopælslandet tages hensyn til en rettighedsfortabelse i hjemlandet.

2. Med henblik på gennemførelse af kumulationsreglerne i praksis, fastsættes det i artikel 10, stk. 2, at bopælslandet ved anmeldelse af opstilling skal afkræve den pågældende kandidat en attest fra hjemlandet om, at han ikke har fået frataget sin valgbarhed i hjemlandet, eller at myndighederne ikke har noget kendskab til en sådan fortabelse. På grundlag heraf pålægger artikel 6, stk. 2, bopælslandet pligt til at erklære en opstilling uantagelig, såfremt vedkommende ikke har fremlagt denne attest. Bestemmelserne i artikel 10, stk. 2, opstiller alene formelle krav, og i artikel 6, stk. 2, er der derfor tale om en rent formel kontrol, som i de fleste medlemsstater normalt foretages før afstemningen. Artikel 6, stk. 2, ændrer imidlertid intet ved de regler, der findes i visse medlemsstater om, at den egentlige kontrol først kan finde sted efter valget. I betragtning af den politiske betydning, reglerne om valgbarhedsfortabelse har, forekommer det dog ønskeligt, at konstateringen af, om en opstilling kan antages, finder sted, før valgkampagnen påbegyndes.

Artikel 7: Fortabelse af valgret

Eftersom risikoen for skår i Europa-Parlamentets omdømme ikke er nær så stor i forbindelse med den aktive valgret som ved den passive valgret, er bestemmelserne i artikel 7 mindre restriktive end artikel 6.

1. Bopælslandet kan frit afgøre, om det ønsker at tage hensyn til en fortabelse af valgretten i hjemlandet eller ej. Det kan derfor også frit afgøre, om det vil kræve, at den erklæring, EF-vælgeren skal afgive jf. artikel 9, stk. 3, også skal omfatte en erklæring om, at han ikke er blevet frataget sin valgret i sit hjemland.

2. De medlemsstater, der følger et kumulationsprincip efter stk. 1, kan give hjemlandet underretning om den i artikel 9, stk. 3, omhandlede erklæring. Bopælslandet skal dog undlade at fremsendere flere oplysninger, end hvad der rent faktisk er nødvendigt for at gennemføre stk. 1. Til gengæld skal hjemlandet besvare henvendelsen fra bopælslandet og give det alle relevante og almindeligt tilgængelige oplysninger. Under hensyn til disse oplysningers personlige karakter og proportionalitetsprincippet bør hjemlandet kun give bopælslandet de oplysninger, der er strengt nødvendige for at anvende kumulationsprincippet. Ud fra samme synsvinkel må bopælslandet heller ikke bruge de fremsendte oplysninger til andre formål. Hvis bopælslandet har valgt at følge kumulationsprincippet, skal det derfor træffe enhver nødvendig foranstaltning for at forhindre vedkommende i at stemme to gange, enten ved at slette ham fra valglisten eller nægte ham adgang til at afgive stemme.

3. I henhold til stk. 3 kan hjemlandet på eget initiativ meddele bopælslandet enhver oplysning, der måtte være nødvendig, for at bopælslandet kan tage hensyn til en valgretsfortabelse i hjemlandet. Bopælslandet har dog i så fald ikke pligt til at besvare henvendelsen.

Artikel 8: Valgfrihed

1. For at tilgodese princippet om, at vælgerne selv kan bestemme, i hvilken medlemsstat de ønsker at afgive deres stemme, fastsættes det i artikel 8, stk. 1, at en EF-vælger kun efter udtrykkelig anmodning kan optages på valglisten i bopælslandet. At der skal foreligge en sådan viljestilkendegivelse, har især betydning for stemmeretten i hjemlandet: Når vedkommende vælger at stemme i sit bopælsland, giver han samtidig afkald på at udøve sin stemmeret i sit hjemland, og det vil være utænkeligt, at dette kan ske uden nogen tilkendegivelse fra ham selv.

2. I de medlemsstater, hvor der stemmepligt, er de EF-vælgere, der har gjort brug af deres ret til selv at vælge afstemningsland og har ladet sig optage på valglisten i bopælslandet, i overensstemmelse med ligestillingsprincippet også underlagt denne forpligelse i henhold til artikel 8, stk. 2.

Artikel 9: Udøvelse af valgretten

1. Artikel 9, stk. 1, drejer sig om, hvornår anmodning om optagelse på valgliste skal være indgivet til den kompetente myndighed i bopælslandet, og formålet er at gribe så lidt som muligt ind i medlemsstaternes valgordninger, der er meget forskellige på det punkt.

I de medlemsstater, hvor valglisterne ajourføres med jævne mellemrum, og hvor optagelse kan finde sted inden for et bestemt tidsrum, skal EF-vælgere også anmode om optagelse i løbet af denne periode. Uden for denne periode vil de kun kunne optages ekstraordinært og på samme betingelser som dem, der gælder for landets egne statsborgere.

I de medlemsstater, hvor valglister normalt opstilles af myndigheden før hvert valg, skal EF-vælgere have tid nok til at anmode om optagelse, før listen er endeligt vedtaget. De pågældende medlemsstater skal ved direktivets gennemførelse i national lovgivning fastsætte, hvornår anmodning skal være indgivet, under hensyn både til vælgernes legitime interesser og til de administrative behov.

2. Artikel 9, stk. 2, fastsætter, hvilke beviser EF-vælgere skal fremlægge til støtte for anmodning om optagelse på valgliste og henviser i den forbindelse til de betingelser, det pågældende lands egne statsborgere skal opfylde. For at undgå dobbelt stemmeafgivning er det imidlertid nødvendigt at kræve en række yderligere beviser af EF-vælgere. Eftersom det drejer sig om at lette adgangen til at stemme i bopælslandet mest muligt, bør disse beviser begrænses til det strengt nødvendige. Udgangspunktet må desuden også være, at man må have tillid til borgernes egne erklæringer. I artikel 9, stk. 2, stilles der derfor kun krav om, at vedkommende skal fremlægge en formel erklæring indeholdende et begrænset antal oplysninger, på grundlag af hvilke hjemlandet uden vanskeligheder kan identificere ham og træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at forhindre dobbelt stemmeafgivning.

3. I stk. 3 fastsættes det, at bopælslandet frit kan bestemme, om det vil kræve et begrænset antal yderligere beviser, enten for at lette gennemførelsen af artikel 7, for at lette identificeringen af den pågældende vælger eller for at kontrollere varigheden af hans bopæl i landet, jf. artikel 5, stk. 1.

4. Bestemmelserne i artikel 9, stk. 4, har til formål at spare de pågældende vælgere for unødige administrative formaliteter og gøre det lettere for medlemsstaterne at ajourføre deres valglister, samtidig med at de i fuldt omfang tilgodeser princippet om EF-vælgeres frie valg af afstemningsland samt de forskellige valgordninger i medlemsstaterne.

Artikel 10: Udøvelse af retten til at opstille

1. Artikel 10, stk. 1, omhandler de beviser, som en EF-valgbar skal fremlægge ved opstilling som kandidat, og der henvises i den henseende til de betingelser, landets egne statsborgere skal opfylde. For at undgå dobbelt opstilling kræves der dog i artikel 10, stk. 1, et vist antal særlige beviser, der dog skal begrænses til det strengt nødvendige. Opbygningen af artikel 10, stk. 1, følger artikel 9, stk. 2.

2. Under hensyn til kumulationsprincippet i artikel 6 med hensyn til fortabelse af valgbarhed fastsættes det i artikel 10, stk. 2, at en EF-valgbar ved anmeldelse af kandidatur skal fremlægge en attest udstedt af de kompetente myndigheder i hjemlandet, hvoraf det fremgår, at vedkommende ikke er frataget retten til at opstille i dette land. Om fornødent kan hjemlandet, specielt i mangel af centraliserede oplysninger herom, nøjes med at attestere, at en sådan rettighedsfortabelse ikke er myndighederne bekendt. Det er klart, at det er op til hver enkelt medlemsstat at afgøre, hvilke myndigheder der er kompetente i henhold til stk. 2, og navnlig, hvilken rolle deres konsultater kan spille på det punkt.

3. I henhold til stk. 3 kan bopælslandet kræve, at den pågældende EF-valgbare fremlægger et begrænset antal yderligere beviser, der kan gøre det lettere at identificere ham eller kontrollere, at betingelsen i artikel 3, stk. 2 er opfyldt.

Artikel 11: Klageadgang

1. Bestemmelserne om underretning af de pågældende borgere i stk. 1 er nødvendige for at sikre, at de får adgang til eventuelt at indgive klage efter stk. 2. Det overlades til medlemsstaterne at bestemme, hvordan de skal underrettes, og det kan således ske direkte til den enkelte borger eller i forbindelse med bekendtgørelse af valglisten. Den pågældende skal dog have underretningen i tide.

2. I overensstemmelse med princippet om ligestilling mellem nationale og ikke-nationale vælgere fastsættes det i stk. 2, at EF-vælgere og -valgbare om fornødent har samme klageadgang - såvel retslig som administrativ - som bopælslandets egne statsborgere.

Artikel 12: Information

I betragtning af, at EF-valgbare både skal opfylde de samme krav, som bopælslandets egne statsborgere skal opfylde, og derudover også visse andre krav, bl.a. fremlæggelse af særlige beviser, fastsættes det i artikel 12, at bopælslandets kompetente myndigheder skal oplyse disse personer herom i tide til, at de kan udnytte deres ret til at stemme og opstille i bopælslandet. Det overlades til medlemsstaterne at bestemme, hvordan disse oplysninger skal gives.

Artikel 13: Informationsudveksling

Bestemmelserne i artikel 13 har til formål at indføre en informationsudvekslingsordning mellem medlemsstaterne, der i videst mulige udstrækning skal forhindre dobbelt stemmeafgivning og dobbelt opstilling som omhandlet i artikel 4, samtidig med at man undgår ethvert unødigt bureaukrati. Bopælslandet skal give hjemlandet oplysninger om de af dette lands statsborgere, der er optaget på valgliste eller har anmeldt sig som kandidater i bopælslandet.

Disse oplysninger skal være baseret på de oplysninger, de pågældende har givet i deres formelle erklæring. Under hensyn til oplysningernes personlige karakter og proportionalitetsprincippet bør de kun omfatte, hvad der er nødvendigt for at gennemføre artikel 4, og de bør kun benyttes i dette øjemed.

For at informationsudvekslingsordningen kan fungere effektivt, bør oplysningerne fremsendes i god tid før valgdagen. Man må imidlertid være klar over, at fristerne for optagelse på valgliste og kandidatanmeldelse fortsat er meget forskellige fra det ene EF-land til det andet.

På grundlag af oplysningerne fra bopælslandet skal hjemlandet, i overensstemmelse med landets gældende valgordning, træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for i videst mulige udstrækning at forhindre sine statsborgere i dobbelt stemmeafgivning og dobbelt opstilling. På grund af de store forskelle mellem de enkelte medlemsstaters valgordninger og politiske traditioner åbner bestemmelserne i artikel 13 mulighed for såvel forebyggende kontrol forud for afstemningen (f.eks. slettelse fra valglisten) som repressiv kontrol efter afstemningen (f.eks. strafferetlige sanktioner) eller en kombination af de to former.

Artikel 14: Undtagelser

1. De særlige problemer i en medlemsstat, der i henhold til EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, andet afsnit, kan gøre det berettiget at iværksætte undtagelser, kan i særdeleshed bero på, at der i landet findes et særligt stort antal statsborgere fra andre medlemsstater. Gennemsnittet ligger i øjeblikket på mellem 0,3 og 6% af det samlede antal unionsborgere i et land. Kun i én medlemsstat bor der et langt større antal borgere fra andre EF-lande i den stemmeberettigede alder end i de øvrige medlemsstater,tallet ligger for øjeblikket på ca. 29% af den samlede vælgerskare.

På baggrund heraf fastsættes det i stk. 1, at en medlemsstat kan træffe undtagelsesbestemmelser efter litra a) og b), når andelen overstiger 20%. Beregningen heraf skal foretages på basis af statistiske oplysninger omfattende samtlige unionsborgere i den stemmeberettigede alder, der på det nævnte tidspunkt har bopæl i det pågældende land.

Eftersom de nærmere bestemmelser, der skal vedtages i henhold til traktatens artikel 8 B, stk. 2, skal fastsættes "med forbehold af artikel 138, stk. 3, og gennemførelsesbestemmelserne hertil", præciseres det i artikel 14, at dette direktiv ikke berører de enkelte medlemsstaters ret til at træffe de foranstaltninger med hensyn til valgproceduren, de måtte finde nødvendige. I mangel af yderligere bestemmelser vedtaget i henhold til traktatens artikel 138, stk. 3, anfægter dette direktiv ikke, ligeså lidt som akten af 20. september 1976 om almindelige, direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet (jf. aktens artikel 7, stk. 2), på nogen måde de foranstaltninger, de enkelte medlemsstater allerede har truffet eller påtænker at træffe med hensyn til valgproceduren, specielt hvad angår kandidatlister.

Med hensyn til disse undtagelsesbestemmelser må der i henhold til stk. 1, litra a) og b), udelukkende være tale om at kræve, at EF-vælgere og -valgbare skal kunne bevise, at de har opholdt sig i det land, hvor de afgiver stemme, i et bestemt tidsrum. Med hensyn til valgbarhed forekommer det rimeligt, at der ikke stilles krav om et længere tidsrum end det dobbelte af Europa-Parlamentets valgperiode. Med hensyn til valgretten bør der højst stilles krav om et tidsrum svarende til én valgperiode.

Under alle omstændigheder er det vigtigt at sikre, at de EF-vælgere og -valgbare, der som følge af deres bopæl i en anden medlemsstat eller varigheden heraf ikke har mulighed for at stemme eller opstille i deres hjemland, kan udøve disse rettigheder i deres bopælsland uden at skulle føre bevis for opholdets varighed.

2. De særlige problemer i en medlemsstat, der i henhold til EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, kan retfærdiggøre undtagelsesordninger, kan desuden bero på, at nogle medlemsstater allerede nu har indrømmet statsborgere fra andre EF-lande valgret ikke blot til Europa-Parlamentet, men også til det nationale parlament.

I ét EF-land har statsborgere fra et af dets nabolande ikke status som udlændinge, men har siden 1948 haft valgret og været valgbare såvel til det nationale parlament som ved lokalvalg og siden 1979 tillige til Europa-Parlamentet, på nøjagtigt samme materielle og formelle betingelser som landets egne statsborgere.

I det pågældende naboland er personer født i det andet land siden 1935 ikke blevet betragtet som udlændinge. Hertil kommer, at forfatningen er blevet ændret således, at lovgivningsmagten har fået muligthed for at give bosiddende udlændinge valgret til det nationale parlament. Valgloven fra 1985 indeholder således en bestemmelse om, at statsborgere fra det andet land og - under forudsætning af gensidighed - statsborgere fra alle andre medlemslande har valgret til landets parlament. Hvad angår valg til Europa-Parlamentet har statsborgere fra det andet land, ligesom statsborgere fra alle andre medlemsstater, haft valgret siden 1977.

Personer med statsborgerskab i det ene af de to lande, men bopæl i det andet, er derfor normalt optaget på valglisterne til det nationale parlament, som i begge lande opstilles automatisk. Valglisterne ved valg til Europa-Parlamentet opstilles automatisk på basis af de to landes nationale valglister.

Det er derfor rimeligt, at statsborgere i de to medlemsstater, der har bopæl i det andet land, ikke skal opfylde de formaliteter, der kræves i dette direktivs artikel 6-13.

3. Undtagelsesklausulen i EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, omhandler kun vilkårene for udøvelsen af de garanterede rettigheder ved europæiske valg og ikke selve garantien. Enhver undtagelse må derfor skulle tages op til fornyet overvejelse. I artikel 14, stk. 3, fastsættes derfor en ordning med periodiske rapporter.

For at Kommissionen i sin egenskab af traktatens vogter kan føre kontrol med, om betingelserne i stk. 1 og 2 fortsat er opfyldt, må de medlemsstater, der vedtager undtagelsesbestemmelser, give den alle de fornødne oplysninger. De medlemsstater, der gør brug af undtagelsesbestemmelsen i stk. 1, bør bl.a give Kommissoinen de relevante statistiske oplysninger.

Artikel 15: Overgangsbestemmelser

Eftersom det haster med at få dette direktiv gennemført inden det fjerde direkte valg til Europa-Parlamentet, er det nødvendigt at fastsætte en række overgangsbestemmelser, som kan tilgodese en række særlige problemer i nogle medlemsstater.

1. I nogle medlemsstater har alle unionsborgere eller borgere fra visse andre medlemsstater allerede nu valgret og dermed ret til at blive optaget på valglisterne allerede før dette direktivs ikrafttrædelse. Disse erhvervede rettigheder må derfor anerkendes i direktivet, som således ikke berører sådanne optagelser. De pågældende borgere skal hverken indgive anmodning efter artikel 8 eller fremlægge særlige beviser efter artikel 9. I henhold til artikel 9, stk. 4, kan denne situation opretholdes også efter det fjerde direkte valg til Europa-Parlamentet, hvis den nugældende nationale lovgivning åbner mulighed herfor.

2. I artikel 15, stk. 2, fastsættes det, at de medlemsstater, hvor optagelse på valglisten normalt skal ske inden for et bestemt tidsrum, skal træffe de fornødne foranstaltninger for at sikre, at de EF-vælgere, der ønsker det, får mulighed for at udøve deres stemmeret i deres bopælsland ved det fjerde direkte valg til Europa-Parlamentet.

3. Bestemmelserne i artikel 15, stk. 3, tager hensyn til visse tekniske problemer i de medlemsstater, hvor der ikke opstilles nogen særskilt valgliste, men hvor borgernes valgret blot fremgår af folkeregisteret. Bestemmelserne i stk. 3 berører hverken princippet om unionsborgernes ret til frit at vælge, i hvilket land de vil afgive deres stemme, eller princippet i artikel 8, stk. 1.

4. Eftersom lovgivningen i visse medlemsstater ved opstilling af kandidater for politiske partier eller grupperinger fastsætter en flerfaset procedure, som ofte strækker sig over mere end et år, og de politiske partier allerede har indledt disse procedurer eller tilendebragt dem før 1. februar 1994, må de pågældende medlemsstater kunne bestemme, at disse procedurer og de i forbindelse hermed trufne afgørelser fortsat er gyldige.

Artikel 16: Revisionsklausul

Som følge af de meget komplicerede tekniske problemer, der er forbundet med gennemførelsen af EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, ikke mindst med hensyn til den i artikel 7 og 13 omhandlede informationsudveksling, er det nødvendigt, at Kommissionen efter valget til Europa-Parlamentet i juni 1994 forelægger Europa-Parlamentet og Rådet en rapport med en vurdering af de erfaringer, man har gjort med anvendelsen af bestemmelserne i dette direktiv, og forslag til de ændringer, der måtte være behov for. Rådet skal i givet fald, efter høring af Europa-Parlamentet, skulle træffe afgørelse med enstemmighed om Kommissionens eventuelle ændringsforslag.

Artikel 17: Gennemførelse i national lovgivning

For at direktivet kan finde anvendelse allerede ved det fjerde valg til Europa-Parlamentet i juni 1994, fastsætter artikel 17, stk. 1, en ekstraordinær kort gennemførelsesfrist.

FORSLAG TIL RÅDETS DIREKTIV

om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der er bosiddende i en anden medlemsstat en den, hvor de er statsborgere

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 8 B, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet, og

ud fra følgende betragtninger:

Den Europæiske Union udgør en ny fase i processen hen imod en stadig snævrere union mellem de europæiske folk. Den har bl.a. til opgave på en sammenhængende og solidarisk måde at tilrettelægge forbindelserne mellem medlemsstaternes folk, og et af dens grundlæggende mål er at styrke beskyttelsen af EF-statsborgernes rettigheder og interesser gennem indførelsen af et unionsborgerskab;

i afsnit II i traktaten om Den Europæiske Union, der indeholder bestemmelser om ændring af EØF-traktaten med henblik på oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, indføres der med henblik herpå et unionsborgerskab for alle medlemsstaternes statsborgere, som i kraft af dette unionsborgerskab tillægges en række rettigheder;

den valgret og valgbarhed i bopælslandet ved valg til Europa-Parlamentet, der garanteres ved EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, er en udmøntning af princippet om ikke-forskelsbehandling mellem et lands statsborgere og statsborgere fra andre EF-lande samt en logisk følge af retten til at færdes og opholde sig på andre medlemsstaters område i henhold til artikel 8 A;

EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, omhandler kun muligheden for at stemme eller lade sig opstille ved valg til Europa-Parlamentet og foregriber på ingen måde gennemførelsen af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 138, stk. 3, om fastsættelse af en ensartet valgmåde i alle medlemsstater, men har hovedsagelig til formål at ophæve det krav om indfødsret i landet, der for øjeblikket i de fleste medlemsstater stilles for udøvelse af disse rettigheder;

anvendelsen af EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, er ikke betinget af nogen harmonisering af medlemsstaternes valgordninger, og under hensyn til det proportionalitetsprincip, der er fastsat i EF-traktatens artikel 3 B, stk. 3, bør EF-lovgivning på dette område ikke omfatte mere, end hvad der er nødvendigt til virkeliggørelse af målet i EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2;

formålet med EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, er at sikre, at alle unionsborgere kan udøve deres ret til at stemme og lade sig opstille ved valg til Europa-Parlamentet i deres bopælsland på samme vilkår, uanset om de er statsborgere i det pågældende land eller ej, og med henblik herpå må de krav, bl.a. med hensyn til varighed af bopæl i landet samt bevis herfor, der stilles til statsborgere fra andre EF-lande, være de samme som dem, der i givet fald stilles til landets egne statsborgere;

den valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentet i bopælslandet, som EF-borgere har i henhold til EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, træder dog ikke i stedet for deres valgret og valgbarhed i deres hjemland, og det er vigtigt at respektere unionsborgernes frihed til at vælge, i hvilken medlemsstat de ønsker at deltage i EF-valg, idet der dog må drages omsorg for, at denne frihed ikke misbruges til at stemme eller lade sig opstille i flere lande samtidig;

enhver fravigelse af de almindelige regler i nærværende direktiv bør i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, være begrundet i særlige problemer i en medlemsstat, og enhver undtagelse bør i sagens natur tages op til fornyet overvejelse;
sådanne særlige problemer kan bl.a. opstå i en medlemsstat, hvor antallet af de bosiddende unionsborgere uden statsborgerskab i landet, der har nået valgalderen, klart overstiger gennemsnittet; udgør disse unionsborgere 20% af den samlede vælgerskare, er det berettiget at træffe undtagelses-bestemmelser, der er baseret på varigheden af bopæl i landet;
formålet med unionsborgerskabet er at fremme unionsborgernes integrering i deres bopælsland, og det stemmer i den sammenhæng overens med traktatens intentioner at undgå enhver polarisering mellem nationale og ikke-nationale kandidatlister; denne risiko for polarisering gør sig navnlig gældende i en medlemsstat, hvor antallet af bosiddende unionsborgere fra andre medlems-stater i den stemmeberettigede alder overstiger 20% af det samlede antal derboende unionsborgere i den stemmeberettigede alder, og den pågældende medlemsstat bør derfor under overholdelse af traktatens artikel 8 B kunne fastsætte særlige bestemmelser om kandidatlisters sammensætning;

i nogle medlemsstater har derboende statsborgere fra andre medlemsstater stemmeret ved valg til det nationale parlament, hvilket der bør tages hensyn til ved en lempelse af de krav, der stilles i dette direktiv -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Kapitel I: Almindelige bestemmelser

Artikel 1

1. Dette direktiv fastsætter de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der er bosiddende i en anden medlemsstat end den, hvor de er statsborgere.

2. Bestemmelserne i dette direktiv berører ikke de enkelte medlemsstaters bestemmelser om valgret og valgbarhed for de af deres statsborgere, der er bosiddende uden for deres valgområde.

Artikel 2

I dette direktiv forstås ved:

1. "valg til Europa-Parlamentet": almindelige direkte valg af de personer, der i Europa-Parlamentet skal repræsentere folkene i de i Fællesskabet sammensluttede stater, jf. akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet[1)]

2. "valgområde": det territorium i en medlemsstat, inden for hvilket folket i den pågældende medlemsstat vælger repræsentanter til Europa-Parlamentet i overensstemmelse med akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet samt med valgloven i vedkommende medlemsstat

3. "bopælsland": den medlemsstat, hvor unionsborgeren er bosiddende, men ikke statsborger

4. "hjemland": den medlemsstat, hvor unionsborgeren er statsborger

5. "EF-vælger": enhver unionsborger med valgret til Europa-Parlamentet i bopælslandet i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv

6. "EF-valgbar": enhver unionsborger, der er valgbar til Europa-Parlamentet i bopælslandet i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv

7. "valgliste": den officielle liste over alle vælgere med valgret i en bestemt valgkreds eller andet lokalt afstemningsområde, som udarbejdes og ajourføres af den kompetente myndighed i henhold til bopælslandets valglovgivning, eller folkeregisteret, såfremt en vælgers valgret fremgår heraf

8. "skæringsdato": den dato, hvor unionsborgere i henhold til lovgivningen i bopælslandet skal opfylde betingelserne for valgret og valgbarhed i landet

9. "formel erklæring": erklæring afgivet under strafansvar af en vælger eller en valgbar.

---

1) EFT nr. L 278 af 8.10.1976, s. 5.

Artikel 3

Ret til at stemme og opstille i bopælslandet ved valg til Europa-Parlamentet har enhver person, der på skæringsdatoen

a) er unionsborger i henhold til traktatens artikel 8, stk. 1, andet afsnit, og

b) uden at være statsborger i bopælslandet i øvrigt opfylder de betingelser for valgret og valgbarhed, der i henhold til dette lands lovgivning kræves opfyldt af landets egne statsborgere,

medmindre vedkommende har fortabt disse rettigheder i henhold til artikel 6 og 7.

Hvis bopælslandets statsborgere for at være valgbare skal have haft statsborgerskab i landet i et bestemt tidsrum, anses denne betingelse at være opfyldt af unionsborgere, der har haft statsborgerskab i deres hjemland i samme tidsrum.

Artikel 4

1. EF-vælgere kan udøve deres valgret enten i bopælslandet eller i hjemlandet. Ingen må afgive stemme mere end én gang ved hvert valg.

2. Ingen må lade sig opstille i mere end én medlemsstat ved hvert valg.

Artikel 5

Hvis bopælslandets statsborgere for at have valgret og være valgbare skal have været bosiddende inden for landets valgområde i et bestemt tidsrum, anses EF-vælgere og EF-valgbare for at opfylde denne betingelse, når de har været bosiddende i et tilsvarende tidsrum i andre medlemsstater. Denne bestemmelse berører ikke de særlige krav, der måtte stilles til varighed af bopæl i en bestemt valgkreds eller et lokalt afstemningsområde.

Artikel 6

1. En unionsborger, som er bosiddende i en medlemsstat uden at være statsborger i landet, og som ved en civil- eller strafferetlig afgørelse er blevet frataget sin ret til at lade sig opstille i henhold til enten bopælslandets eller hjemlandets lovgivning, kan ikke udøve denne ret i bopælslandet ved valg til Europa-Parlamentet.

2. En unionsborgers opstilling som kandidat ved valg til Europa-Parlamentet i bopælslandet erklæres uantagelig, såfremt vedkommende ikke kan fremlægge den attest, der er omhandlet i artikel 10, stk. 2.

Artikel 7

1. Bopælslandet kan efterprøve, om en unionsborger, der har tilkendegivet ønske om at udøve sin valgret i landet, ikke er blevet frataget denne ret i hjemlandet ved en civil- eller strafferetlig afgørelse.

2. Med henblik på den i stk. 1 omhandlede efterprøvning kan bopælslandet videresende den erklæring, der er omhandlet i artikel 9, til hjemlandet. I dette øjemed fremsendes relevante og almindeligt tilgængelige oplysninger fra hjemlandet i passende form og inden for en passende frist; oplysningerne må kun omfatte, hvad der er strengt nødvendigt for gennemførelsen af bestemmelserne i denne artikel, og må ikke anvendes til andet formål. Afkræfter oplysningerne erklæringens indhold, træffer bopælslandet de nødvendige foranstaltninger til at forhindre den pågældende i at afgive sin stemme.

3. Desuden kan hjemlandet i god tid og under passende form tilsende bopælslandet alle oplysninger, der er nødvendige for gennemførelsen af denne artikel.

Artikel 8

1. EF-vælgere kan udøve deres valgret i bopælslandet, hvis de har tilkendegivet ønske herom.

2. Er der stemmepligt i bopælslandet, gælder denne pligt for de EF-vælgere, som har tilkendegivet ønske om at stemme i bopælslandet.

Kapitel II: Udøvelse af retten til at stemme og opstille som kandidat

Artikel 9

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til, at de EF-vælgere, der har tilkendegivet ønske herom, kan blive optaget på valglisten i tilstrækkelig god tid inden selve valget.

2. For at blive optaget på valglisten skal EF-vælgere føre samme beviser som vælgere med statsborgerskab i landet. De skal endvidere fremlægge en formel erklæring med

   a) oplysning om deres nationalitet og adresse i valgområdet i bopælslandet,

   b) angivelse af, i hvilken valgkreds eller i hvilket afstemningsområde, de eventuelt senest var optaget på valglisten i hjemlandet, og

   c) erklæring om, at de kun vil udøve deres valgret i bopælslandet.

3. Bopælslandet kan endvidere kræve, at EF-vælgere

   a) i den erklæring, der er omhandlet i stk. 2, bekræfter, at de ikke har fortabt valgretten i deres hjemland,

   b) fremlægger et gyldigt identitetsbevis,

   c) oplyser fra hvilken dato de har været bosiddende i den pågældende stat eller i en anden medlemsstat.

4. EF-vælgere, der er blevet optaget på valglisten, fortsætter med at være optaget på denne på samme vilkår som vælgere med statsborgerskab i landet, indtil de anmoder om at blive slettet eller automatisk bliver slettet, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelse af valgretten.

Artikel 10

1. Ved deres anmeldelse som kandidater skal EF-valgbare føre samme beviser som kandidater med statsborgerskab i landet. De skal desuden fremlægge en formel erklæring med

   a) oplysning om deres nationalitet og adresse i valgområdet i bopælslandet,

   b) erklæring om, at de ikke samtidig opstiller til valg til Europa-Parlamentet i en anden medlemsstat,

   c) angivelse af, i hvilken valgkreds eller i hvilket afstemningsområde de eventuelt senest var optaget på valglisten i hjemlandet.

2. En EF-valgbar skal ved sin anmeldelse som kandidat tillige fremlægge en attest fra de vedkommende myndigheder i hjemlandet, hvoraf det fremgår, at den pågældende ikke har fortabt retten til at opstille i dette land, eller at myndighederne ikke har kendskab til en sådan rettighedsfortabelse.

3. Bopælslandet kan endvidere kræve, at den EF-valgbare fremlægger et gyldigt identitetsbevis; det kan ligeledes kræve oplysning om, fra hvilken dato den pågældende har haft statsborgerskab i en medlemsstat.

Artikel 11

1. Bopælslandet underretter den pågældende om, hvorvidt anmodningen om optagelse på valglisten eller kandidatlisten er efterkommet.

2. Unionsborgere, som i bopælslandet har fået afslag på anmodning om optagelse på valglisten, eller hvis opstilling er blevet afvist, har samme klageadgang, som bopælslandets egne statsborgere har i tilsvarende tilfælde i henhold til landets lovgivning.

Artikel 12

Bopælslandet skal i tilstrækkelig god tid på behørig vis underrette EF-vælgere og EF-valgbare om de betingelser og bestemmelser, der gælder for udøvelse af retten til at stemme og opstille i det pågældende land.

Artikel 13

Medlemsstaterne udveksler de oplysninger, der er nødvendige for gennemførelsen af artikel 4. Med henblik herpå giver bopælslandet på grundlag af den formelle erklæring, som er omhandlet i artikel 9 og 10, i passende tid inden selve valget hjemlandet meddelelse om de statsborgere i dette land, der er optaget på valglisten, eller som har anmeldt deres kandidatur i bopælslandet. Hjemlandet træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at dets statsborgere ikke afgiver stemme to gange eller opstiller to steder.

Kapitel III: Undtagelses- og overgangsbestemmelser

Artikel 14

1. Udgør de unionsborgere i den stemmeberettigede alder, der er bosiddende i en medlemsstat, hvori de ikke har statsborgerskab, pr. 1. januar 1993 mere end 20% af samtlige bosiddende unionsborgere i den stemmeberettigede alder i den pågældende medlemsstat, kan denne, uanset bestemmelserne i dette direktiv, bestemme:

   a) at valgret er forbeholdt de EF-vælgere, der har haft bopæl i landet i et nærmere fastsat tidsrum, som dog ikke må overstige fem år,

   b) at valgbarhed er forbeholdt de EF-valgbare, der har haft bopæl i landet i et nærmere fastsat tidsrum, som dog ikke må overstige 10 år.

   Ovenstående bestemmelser indskrænker ikke denne medlemsstats ret til at træffe særlige foranstaltninger med hensyn til kandidatlisternes sammensætning, bl.a. med henblik på at fremme integreringen af unionsborgere med statsborgerskab i andre medlemsstater.

   De ovenfor omhandlede krav til bopælens varighed kan dog ikke gøres gældende over for EF-vælgere og EF-valgbare, der som følge af, at de har haft bopæl uden for hjemlandet, eller af varigheden heraf, ikke har valgret eller ikke er valgbare i deres hjemland.

2. Såfremt unionsborgere med bopæl i en anden medlemsstat end deres hjemland pr. 1 februar 1994 også har valgret til bopælslandets nationale parlament og kan blive optaget på valglister på samme vilkår som landets egne vælgere, kan bopælslandet undlade at anvende bestemmelserne i dette direktivs artikel 6-13 på disse unionsborgere.

3. Senest den 31. december 1997 og derefter 18 måneder forud for hvert valg til Europa-Parlamentet forelægger Kommissionen Rådet og Parlamentet en rapport, hvori den undersøger, om begrundelserne for at give de pågældende medlemsstater tilladelse til at anvende undtagelsesbestemmelser efter traktatens artikel 8 B, stk. 2, fortsat består og i givet fald foreslår de tilpasninger, der måtte være behov for. Medlemsstater, der anvender undtagelsesbestemmelser i henhold til stk. 1 og 2, meddeler Kommissionen alle fornødne oplysninger til begrundelse herfor.

Artikel 15

Følgende særlige bestemmelser gælder for det fjerde direkte valg til Europa-Parlamentet:

1. For unionsborgere, der pr. 15. februar 1994 allerede har valgret i bopælslandet og er optaget på en valgliste i bopælslandet, kræves formaliteterne i artikel 9 ikke opfyldt.

2. De medlemsstater, hvor valglisterne er opstillet før den 15. februar 1994, tager de fornødne skridt til at sikre, at EF-vælgere, der ønsker at udøve deres valgret i det pågældende land, kan blive optaget på valglisterne i tide før valgdagen.

3. I de medlemsstater, hvor der ikke opstilles særlige valglister, men hvor borgerens valgret fremgår af folkeregisteret, og hvor der ikke er stemmepligt, kan denne ordning ligeledes finde anvendelse på de EF-vælgere, der er optaget i disse registre, og som efter at være blevet underrettet personligt om deres rettigheder ikke har tilkendegivet ønske om at udøve deres valgret i hjemlandet. Den erklæring, hvori de pågældende vælgere har tilkendegivet, at de agter at afgive deres stemme i bopælsstaten, fremsendes til hjemlandet.

4. De medlemsstater, hvor den interne procedure for opstilling af kandidater for de politiske partier er fastsat ved lov, kan bestemme, at procedurer, som i overensstemmelse med loven er indledt før den 1. februar 1994, og afgørelser truffet i forbindelse hermed, fortsat er gyldige.

Kapitel IV: Afsluttende bestemmelser

Artikel 16

Kommissionen aflægger inden den 31. december 1995 rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af dette direktivs bestemmelser ved valget til Europa-Parlamentet i juni 1994. På grundlag heraf kan Rådet enstemmigt efter forslag fra Kommissionen og høring af Europa-Parlamentet vedtage bestemmelser om ændring af dette direktiv.

Artikel 17

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 1. februar 1994. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 18

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

****

ISSN 0254-1459

KOM(93) 534 endelig udg.

DOKUMENTER

DA **06**

Katalognummer : CB-CO-93-572-DA-C

ISBN 92-77-60275-9

Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer
L-2985 Luxembourg